

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АВТОРИТЕ

ПОДГОТВЯНЕ НА ПУБЛИКАЦИЯ ЗА НАУЧНО МЕДИЦИНСКО ИЗДАНИЕ

Научният продукт представлява създадено или адаптирано ново знание. Научният текст трябва да е резултат от внимателно обмисляне и преценка на всеки детайл от изложението. Представянето на научна информация предполага строга логичност и последователност, стегнат и точен изказ, обективно констатиране на фактите; убедителна аргументация. Яснотата на израза е приоритет. Научното изложение се характеризира със специфични изисквания за структурно-композиционно оформяне на различните жанрови форми (статия, обзор, описание на случай, резюме).

Приемат се за публикуване: оригинални статии, обзори, клинични случаи, реферати, рецензии, кратки научни съобщения (писма до редактора и др.). Първите три жанра са обект на рецензиране (със стандартизирани формуляри), а останалите подлежат на експертна преценка от страна на редколегиата.

Заглавието на всеки научен труд, независимо от жанровата му определеност, трябва да привлича вниманието, да е разбираемо, кратко, точно – то представя предмета на изследването. За допълнителна информативност може да се оформи подзаглавие.

Резюмето съдържа в сбит вид специфичните особености на изследването – цел/предмет, използвана методика, главни резултати и изводи. Разпространява се и чрез вторични информационни издания (бази данни), т.е. трябва да носи основните елементи от научния принос. То не трябва да съдържа цитати и илюстративен материал, нито абревиатури, които могат да се избегнат.

Ключовите думи се използват за тематично категоризиране на статията в базите данни и за съответно търсене при справки. Задача на автора е да предложи в синтетичен вид най-значимите понятия от своя труд. Ключовите думи за всеки вид публикация са между 3 и 8 на брой, като могат да бъдат единични думи или кратки словосъчетания, общоприети в конкретната област на познание.

ОРИГИНАЛНА СТАТИЯ

Оригиналните научни статии задължително разглеждат собствен материал по обстойно описана методика. Форматът *Въведение/увод + цел – Материал и методи – Резултати – Обсъждане – Изводи/заключение* има нормативен характер.

Увод. Основната му функция е да даде отговор на въпросите: какви са мотивите за провеждане на изследването и каква е непосредствената му цел. Спомагателни функции: да даде основни сведения, нужни за разбиране на статията; кратък обзор на подобни изследвания на други автори; връзка със сходни проблеми; предназначение; оценка на значението на проблема.

Материал и методи. В този раздел се назовават характеристиките на изследваните групи – отговаря ли изследваният материал на поставената цел на проучването; анализират се начинът на селекция – критерии за включване/изключване, техниката на рандомизация; обсъжда се съпоставимостта на сравняваните групи; обяснява се използваният метод като подходящ за поставената цел, посочват се статистическите методи, декларира се спазването на етичните правила.

Резултати. Този раздел трябва да съдържа всички резултати и само резултатите. Текстът се допълва от илюстративен материал – снимки, диаграми, таблици. От автора се очаква да прецени обективността или субективността на резултатите, както и дали те дават отговор на поставените въпроси. Да се избягва дублирането на информация (едни и същи данни, представени като таблица и фигура; в текста и в илюстрация).

Обсъждане. Интерпретират се данните и тяхното значение, разглеждат се проблеми с използваните методи/техники, сравняват се сходства и различия с други студии от литературната справка, извежда се приносът на резултатите за осветляване на поставения проблем. Обсъждат се противоречия, нерешени въпроси, нежелани явления, неочаквани резултати, съмнения, алтернативни интерпретации и хипотези, статистически разлики, ограничения на проучването. Данните са обобщават. Необходимо е да се избягват: недоказани твърдения, преувеличаване значимостта на данните, отклоняващи се/периферни въпроси, атаки към други студии и автори или тяхното безкритично преразказване, емоционални призови към читателя.

Заключение. Резюмира основните резултати и прави изводи от изследването.

НАУЧЕН ОБЗОР

Обобщава съдържанието на известен брой източници, посветени на една тема за определен период. Обсъждането на автори и текстове трябва да е съобразено с тематичната и проблемна релевантност към целта на изследването. Предназначението му е да разгледа опита, актуалното състояние и тенденциите по даден проблем, аргументирано да се оцени материалът и да се предложат конкретни, практически използвани изводи и препоръки. Очаква се логично свързано, последователно изложение, без да се преразказват механично източниците. Подзаглавията са тематични.

ОПИСАНИЕ НА СЛУЧАЙ (КАЗУИСТИКА)

Клиничните случаи съдържат „Въведение“, „Описание на клиничния случай“, „Обсъждане“ и „Изводи“. Има разширена обзорна част, за да се аргументира значимостта на описания случай. Не е приемлив телеграфният стил – препис от История на заболяването.

КРАТКИТЕ НАУЧНИ ЖАНРОВЕ следват приблизително структурата на оригиналната статия.

ПИСМАТА ДО РЕДАКТОРА обсъждат критично научен проблем, нерешен към момента, или дискутират друга публикация.

СПИСЪКЪТ ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ, поместен в края на работата, трябва да обхваща само тези публикации, които действително са използвани и са необходими, за да се очертае основата, върху която се гради изследването. Да не се предлага изобилие на литература за сметка на нейната актуалност. Да се минимизира автоцитирането. *Настойчиво се препоръчва цитирането (познаването) и на български източници.*

Цитиранията на библиографските източници в текста се обозначават с цифри в квадратни скоби по реда на появата им. Библиографията се подрежда по реда на поява на източниците в текста. Изписването на всеки източник е на нов ред с арабска номерация. Данните се оформят по следния начин:

– *Статии:* Автор(и). Заглавие на статията. Заглавие на списанието (съкратено по Index Medicus), година, том (volumen), номер на книжката (брой) в скоби, страници (от-до). *Пример:* Yakub YN, Freedman RB, Pabico RC. Renal transplantation in systemic lupus erythematosus. *Nephron*, 2019, 27(1):197-201.

– Публикации от сборник: Автор(и). Заглавие. В: (за латиница In:) Заглавие на сборника. Поредност на изданието, редактори. Местоиздаване (град), издателство, година на издаването, страници (от-до). *Пример: Wilkinson AH. Evaluation of the transplant recipient. In: Handbook of Kidney Transplantation. 6th ed. G. M. Danovitch (Ed.). Boston, Little, Brown and Co., 2019, 109-122.*

– Книги: Автор(и). Заглавие. Местоиздаване (град), издателство, година на издаването, страници (от-до). *Пример: Шейтанов Й. Системни васкулити. С., Мед. и физик., 2019, 8-11.*

– При цитиране на електронни публикации, ползвани от интернет, към авторите и заглавието се добавя и линк към публикацията заедно с датата, на която тя е била достъпна.

Ако авторите са до трима, се изписват фамилиите, последвани от инициалите им (без точки). Когато авторите са повече от трима, след името на третия се пише "и др." (за латиница – "et al."). При преводни неперодични издания се посочват още оригиналният език на публикацията и преводачът.

ЕТИЧНИ НОРМИ ПРИ ПУБЛИКУВАНЕ

Авторите трябва да гарантират, че представят за публикуване собствени разработки, а ако са използвали чужди данни и/или текст, това е посочено чрез цитиране. Съблюдава се стриктното спазване на авторското право – текстове с над 10% дословно повторение на чужда публикация се връщат за преработка.

Повторното публикуване на един и същ научен труд в периодично издание е допустимо само под формата на вторична публикация, отразяваща данните на първичната, на която изрично се позовава. Кореспондиращият автор декларира, че материалът не е публикуван досега, освен като резюме на съобщение, изнесено на научна проява, и не е предложен за публикация другаде.

Всички изследователи, които имат принос към концепцията и изпълнението на научното изследване, следва да бъдат посочени като съавтори. Отговорният автор има грижата те да са одобрили окончателния вариант на представяния за публикуване труд, както и да са запознати с критичните бележки и препоръките за корекция от рецензирането.

Към лица или институции, които са допринесли интелектуално или са оказали техническа, материална или финансова помощ и др., авторите могат да отправят благодарност в края на текста.

Авторите носят отговорност за съдържанието на публикациите. Представените материали и описанията в тях изследвания следва да съответстват на утвърдените етични стандарти относно провеждането на клинични и/или експериментални проучвания с хора (декларацията от Хелзинки) и опитни животни. Не трябва да се споменават пациенти с техните имена, инициали или да се предоставя снимков материал, на който те могат да бъдат разпознати.

Желателно е декларирането на липса на конфликт на интереси, на отсъствие или наличие на финансова обвързаност на изследването и провеждащите го институции.

СТАТИСТИЧЕСКА ОБРАБОТКА

Всички представени данни трябва да бъдат анализирани статистически. Статистическите методи трябва да се описват достатъчно подробно, така че информираният читател, който има достъп до оригиналните данни, да може да провери представените резултати. Резултатите трябва да се представят количествено (когато е възможно) чрез подходящи променливи – напр. медиана и диапазон (или персентили) за непараметрични данни, или средна стойност \pm стандартна грешка, стандартно отклонение (или доверителни интервали) за нормално разпределени данни.

Да се избягва използването единствено на р-стойности при проверката на хипотези, тъй като този подход не дава достатъчно количествена информация. Желателно е да се посочват точните р-стойности, заедно с подходящите доверителни интервали.

Броят на измерванията (обемът на извадката) задължително се посочва и се обосновава начинът на изчисляването. Опишете процедурите за рандомизация, ако има такива.

Трябва да се посочат статистическите програми, с които е извършен анализът, както и тяхната версия.

Използваните статистически термини, съкращения, символи следва да се дефинират еднозначно.

ТЕХНИЧЕСКО ОФОРМЯНЕ

Всяка статия започва със заглавие (без съкращения), имена на авторите (без посочване на академични и други титли), тяхната месторабота, обозначена с цифров индекс, резюме, ключови думи – на български и на английски език.

Кореспондиращият автор посочва свои данни за контакт (електронен адрес, по желание – пощенски адрес и телефон).

Обем (приблизителен) на предлаганите публикации:

Вид публикация	Брой думи в основния текст	Брой думи в резюмето	Брой референци
Оригинална статия	2500-5000	200-300	30
Обзор	3000-6000	100-200	50
Клиничен случай	1000-3000	100-200	20
Кратко научно съобщение, реферат, рецензия	500-1000	–	10

Приемат се файлове на програма MS Word. Няма специфични изисквания за размер и вид на шрифта, разстояние между редовете, полета и друго оформление.

Илюстративният материал (таблицы, фигури, снимки) се поставя на съответните места в текста със заглавия и легенди на български език. Заглавията на фигурите не трябва да са включени в изображението. Необходимо е снимките да бъдат с добро качество (поне 300 dpi) и подходящ формат (.jpg, .tif, .png). Таблиците трябва да бъдат предоставени във формат, който може да се редактира, а не като изображения.

Използваните в текста специфични съкращения се въвеждат в скоби при първата поява на цялото наименование.

Мерните единици следва да са по системата SI.

Използвайте само стандартни съкращения, като в заглавието и резюмето те трябва да се избягват. В текста на публикацията при първо използване на съкращението пълният термин трябва да бъде представен.

Материалите се изпращат на e-mail на организационния секретар.